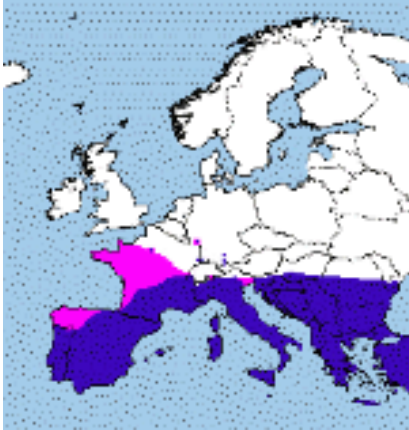

Leishmaniose

Leishmaniose is een ziekte die wordt veroorzaakt door Leishmania-parasieten. De ziekte wordt overgedragen door de zandvlieg. Dit is eigenlijk geen vlieg, maar een klein behaard mugje. Het zandvliegje wordt besmet wanneer het bloed zuigt bij een besmette hond of mens. In de darmen van deze vlieg vermenigvuldigt de parasiet zich waarbij het van vorm verandert. Als de vlieg een hond (of mens) prikt, wordt de ziekte overgedragen via het speeksel van deze vlieg.

Gebied waar zandmuggen voorkomen

Roze = aanwezigheid van zandmuggen

Paars = veel gevallen van Leishmania

De zandvlieg

Als de ziekte eenmaal in de hond zit, kan het zich gaan kapselen in de organen: bij voorkeur in de milt of lever, maar ook in het beenmerg of de lymfeklieren. Je merkt hier niets van en de hond hoeft verder niet ziek te worden. Op dit moment is de ziekte dan ook niet aan te tonen door een test. Maanden tot jaren later kan de ziekte 'wakker' worden en gaat de hond pas symptomen vertonen.

Let op:

Ook al is de hond in het buitenland getest en negatief bevonden, dan wil dat niet zeggen dat de hond niet jaren later alsnog de ziekte kan krijgen. **De ziekte kan een incubatietijd hebben tot 7 jaar.** De test geeft dan alleen aan dat de ziekte op dat moment niet actief is. Dus: heeft de hond de ziekte wel, maar is die in slaaptoestand aanwezig, dan geeft de test een negatieve uitslag. Als de ziekte actief wordt, kun je nogmaals testen en zal hij positief zijn.

Leishmaniose is een van de moeilijkste ziektes om te herkennen aan de hand van symptomen. Soms lijken alle symptomen op LM, maar is het wat anders. En in andere gevallen lijkt het er niet op en is het toch LM. Bij twijfel is het dus altijd aan te raden een bloedtest te doen. En ook al geeft deze negatief aan en blijven de klachten, laat dan een andere test uitvoeren. LM is soms moeilijk in het bloed aan te tonen. Leishmaniose uit zich op verschillende manieren. Let wel op, het kan zijn dat de hond maar weinig symptomen laat zien, of misschien wel heel andere dan hier staan. Dat is en blijft het moeilijke van de diagnose Leishmaniose.

De meest voorkomende symptomen zijn:

Algehele toestand van de hond:

- Geleidelijk toenemende lusteloosheid
- Gewichtsverlies, ook al eet de hond goed
- Bewegingsproblemen, wisselende kreupelheid
- Koorts
- Slaapzucht
- Gewrichtsaandoeningen

Uiterlijke symptomen:

- Schilfering van de huid gepaard gaande met kaalheid, vooral rond de ogen en op de oorranden (bij de ogen spreekt men wel eens van een bril)
- Korsten en kloven aan neusspiegel, oren en voetzooltjes
- Afwijkingen aan de nagels, snelgroeiend of erg dik/hard, vaak hol van binnen en afbrokkelend
- Zweren aan de huid en slijmvliezen
- Neusbloedingen
- Rode, geïrriteerde huid
- Bleke slijmvliezen
- Blauwe plekken

Niet-zichtbare symptomen:

- Vergrote lymfeknopen
- Vergrote lever/milt
- Chronische darmvliesontsteking (braken en diarree)
- Nierinsufficiëntie (grootste doodsoorzaak van LM)

Bloed:

- Totaalserum: vrijwel altijd verhoogd
- Albuminegehalte: vaak verlaagd
- Hematocrietwaarde: vaak verlaagd
- Leukocyten: meestal normaal
- Ureum- en kreatininegehalten: verhoogd (in laat stadium).

In een gevorderd stadium zullen ook de lever- en nierfunctie evenals het bloed zelf slechter worden.

Testen

Niet alleen de symptomen zijn een wat ingewikkeld verhaal, over de bloedtesten bestaat ook veel onduidelijkheid. Dit omdat er meerdere testen mogelijk zijn. Afhankelijk van de staat van de hond kiest men voor de ene, de andere of een combinatie van beide. We bespreken hier 4 testen:

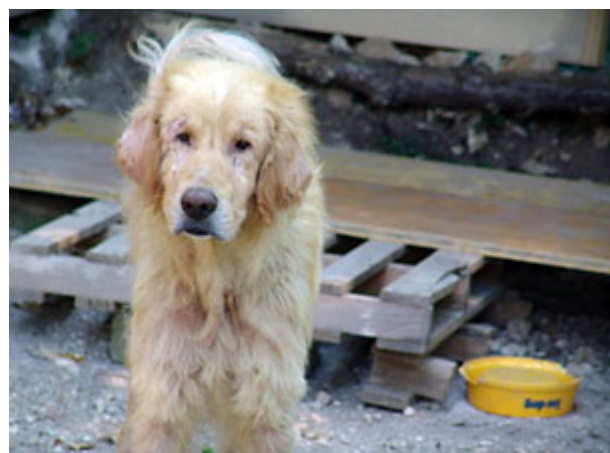
• PCR

Een test genaamd PCR (Polymerase Chain Reaction) spoort DNA-ketens van de parasiet op. Een hond die drager is maar niet ziek, kan zo ontdekt worden omdat de PCR-test redelijk zeker kan vaststellen of de hond positief of negatief is. Er is geen ander resultaat mogelijk. Maar, deze test geeft niet aan of de ziekte actief is of niet. Bij een hond zonder waarneembare symptomen, waarover twijfel bestaat of omdat je gewoon gerust wilt zijn en wilt weten of de hond wel of niet Leishmaniose-parasieten in zijn lijf heeft, is dit de aangewezen test. Een PCR-test kan gedaan worden op bloed (niet erg betrouwbaar), en op DNA. De DNA-test wordt meestal gedaan op beenmerg uit de rib of de heup van de hond of uit de lymfeknopen. Deze test biedt bijna 100% betrouwbaarheid.

• IFI

IFI (Immuno Fluorescentie afweerstoffentest) is een nuttige test. Deze test geeft de hoeveelheid afweerstoffen tegen de parasiet aan. Hierdoor komt men te weten in hoeverre de ziekte actief is. Echter, indien de ziekte niet actief is, zijn er onvoldoende afweerstoffen in het bloed aanwezig om door deze test waargenomen te worden. Hierdoor zal een hond die wel drager is maar waarbij de ziekte in sluimertoestand verkeert, een negatieve uitslag geven. M.a.w., je weet dan niet of je hond wel of niet drager is.

Bovenstaande houdt in dat bij een hond met één of meerdere verdachte symptomen beter een IFI gedaan kan worden en bij een hond zonder symptomen beter een PCR. Geeft een hond positief op de PCR dan dient er nog een IFI gedaan te worden om te bezien in welk stadium de ziekte zich bevindt.

• ELISA

Deze test biedt een betrouwbaarheid van 80-100%, maar kan in de vroege fase van de ziekte vals negatieve uitslagen geven. Bij twijfel: na een aantal weken hertesten. We raden aan om een hond waarvan het vermoeden bestaat dat die besmet is met de Leishmania-parasiet ook te testen op Ehrlichia. Ook dat kan met een Elisa-test.

• DAT

DAT (Direct Agglutination Test) is een test op antilichamen in het bloed en kan - net als de Elisa - in een beginstadium vals negatieve uitslagen geven. Ook hier het advies om na een paar weken opnieuw te testen. Agglutinatie (samenklontering) van antilichamen in het bloed kan overigens ook na een actieve fase van de ziekte nog een tijd in het bloed te zien zijn. Op grond van deze test is het niet mogelijk onderscheid te maken tussen een actief ziektebeeld en een besmetting in het verleden.

Behandeling

Als bij de hond Leishmaniose is aangetoond, is het belangrijk om zo snel mogelijk met de behandeling te beginnen. Om voor een passende behandeling te kunnen kiezen, is een bepaling van de nier- en leverwaarden d.m.v. aanvullend bloedonderzoek van essentieel belang. In principe is de hond goed te behandelen. Toch zijn er honden die aan deze ziekte overlijden.

1. **Glucantime® - injecties 20-30 dgn.**

Over Glucantime bestaan veel twijfels, het zou een zware belasting zijn voor het lichaam. Dit kán waar zijn, maar heeft veel te maken met de dosering en wijze van toedienen. Wanneer men kiest voor een hoge dosering die in een spier of direct in een ader wordt gespoten, kan het inderdaad problemen geven. Maar als het in lage dosering en onderhuids wordt toegediend, geeft het vrijwel nooit problemen, behalve bij honden waarbij de lever- en nierfunctie te slecht is. Zolang de gesteldheid van de hond het toestaat, is het raadzaam te kiezen voor de combinatie van Glucantime® en Allopurinol®.

2. **Allopurinol®**

Samen met de Glucantime®-injectiekuur van maximaal 30 dagen en daarna nog 5 maanden wordt de hond behandeld met Allopurinol®. Allopurinol® verslechtert de leefomstandigheden voor de parasiet in het bloed. Allopurinol® doodt de parasieten niet, het zorgt ervoor dat ze zich niet makkelijk kunnen voortplanten en brengt ze in comatoze toestand. Allopurinol® wordt gegeven in tabletvorm.

3. **Glucantime® en Allopurinol®**

In de zuidelijke landen wordt vrijwel altijd gekozen voor een behandeling met Allopurinol® in combinatie met Glucantime®. Na een maand wordt gestopt met de Glucantime® en gaat men nog 2 tot 5 maanden door met het geven van Allopurinol®.

4. **Solidago-complex**

Eventuele ondersteuning met een vitamine-preparaat voor de weerstand. En wij geven vaak het homeopathische middel Solidago-complex ter ondersteuning van de nieren erbij.

Nierpatiënten

Heel belangrijk bij deze behandeling met Glucantime® is dat de nieren en lever nog redelijk goed zijn. Is dit niet het geval, dan kun je geen injectiebehandeling geven. Begin dan gewoon met de Allopurinol® en geef eventueel Fortekor 5 ter ondersteuning van de nierfunctie.

Na de behandeling

Ook al is uw hond na de behandeling 'genezen' verklaard, u moet er altijd rekening mee houden dat het een chronische ziekte is en dat de symptomen dus kunnen terugkeren. De ziekte is als het ware in slaap gebracht en kan altijd weer wakker worden. Houd uw hond dus goed in de gaten. (Al zegt men dat na een juiste behandeling met Glucantime de ziekte niet meer terug hoeft te komen.)

De ziekte kan maanden, maar ook jaren wegblijven. Toch raden we u aan, afhankelijk van de behandeling die de hond heeft ondergaan en zijn algehele gesteldheid, om op regelmatige basis (bijvoorbeeld eenmaal per half of heel jaar) de hond te laten testen en een algeheel bloedbeeld te laten bepalen. Afhankelijk van de uitslagen hiervan kan voor een eventuele vervolg- of onderhoudsbehandeling gekozen worden.

Feiten

1. Na een gecombineerde behandeling duurt het veel langer voordat de ziekte terugkomt en is het zelfs mogelijk dat de ziekte niet meer terugkomt.
2. Het is echter vrijwel onmogelijk om de parasiet volledig weg te krijgen; na behandeling zullen veruit de meeste honden drager blijven.
3. Bij een juiste behandeling en tijdige onderkenning van de symptomen kan een hond met Leishmaniose goed gezond oud worden.
4. Leishmaniose hoeft niet te betekenen dat je hond hieraan overlijdt of zelfs maar zichtbaar ziek hoeft te zijn.
5. Er zijn honden die aan Leishmaniose overlijden, maar veelal gaat het dan om honden waarbij de behandeling laat is ingezet of om honden met daarbij bijvoorbeeld een Ehrlichia-besmetting.
6. De ziekte is en blijft wel een sluipmoordenaar. Het is een ziekte die in de gaten moet worden gehouden met regelmatige testen. Zowel op de parasiet als de functies van de organen.
7. Zeer belangrijk is en blijft een vroegtijdige diagnose.
8. Stress verlaagt de weerstand van de hond waardoor de Leishmaniose wakker kan worden. Probeer dit te voorkomen, geef de hond een stabiele, rustige omgeving.
9. Het gebruik van cortisonen (zoals prednison) vermindert de natuurlijke weerstand van de hond waardoor de ziekte kan terug keren. Probeer daarom het gebruik hiervan te voorkomen. Gebruik het alleen kortdurend of als het echt niet anders kan.
10. Narcose kan de weerstand eveneens ernstig verlagen. Laat dat alleen doen als de hond weer stabiel is of als het echt niet anders kan.

Voorkomen van Leishmaniose bij bezoeken aan het buitenland

Wilt u uw hond meenemen naar het buitenland, probeer dan de risico's zoveel mogelijk te beperken. De zandvlieg is vaak actief bij zonsopgang en zonsondergang. Zorg dus voor goede horren voor het raam. Wel fijnmazige horren, want de zandvlieg is erg klein.

Verder is er een halsband die Scalibor heet. Deze houdt de zandvlieg op een afstand, evenals tekenen. Hij beschermt niet 100% tegen de zandvlieg, maar het is zeker het proberen waard. Deze band dient u minimaal 2 weken voor vertrek om de hals van uw hond aan te brengen, pas na die periode is de bescherming optimaal. Onthoud,

hoe zuidelijker u reist, hoe groter de kans op besmetting. Ook is de vlieg actiever in waterrijke gebieden.

Angsten en onwaarheden over Leishmaniose

Leishmaniose kan alleen worden overgedragen met tussenkomst van de zandvlieg. Aangezien deze zandvlieg in Nederland nog niet voorkomt, hoeft u niet bang te zijn dat uzelf of uw andere honden besmet raken door aanraking van de met Leishmaniose besmette hond. Theoretisch is het mogelijk om besmet te raken door uw hond als het bloed rechtstreeks in uw bloedbaan terecht komt. Die kans is dus zeer klein en dan nog slaat LM bij volwassen gezonde mensen niet aan. Zelfs als uw hond de wonden van de met LM besmette hond schoonlikt, kan hij hierdoor niet besmet raken. In de praktijk is het nog niet voorgekomen dat mensen besmet zijn geraakt door de hond zonder tussenkomst van de vlieg.

De vlieg wordt door de veranderende weersomstandigheden rond 2020 in Nederland verwacht.

Begeleiding

Als u ervoor kiest een Leishmaniose-positieve hond te adopteren of bij uw geadopteerde hond wordt Leishmaniose vastgesteld, laat u tijdens de behandeling van uw hond dan begeleiden door een deskundig dierenarts. Mocht u eigen dierenarts weinig of geen ervaring met de behandeling van deze ziekte hebben, dan is op Animal Foundation Platform een lijst met dierenartsen beschikbaar, die ervaring hebben met Leishmaniose. Ook zijn diverse stichtingen, waaronder Resanito bereid om u en uw dierenarts met raad en daad terzijde te staan. Resanito kan terugvallen op de jarenlange ervaring van o.a. deskundige dierenartsen in Spanje en ervaringsdeskundigen in Nederland.

Bij twijfel of klachten altijd contact opnemen met de dierenarts.

Deze informatie is beschikbaar via Animal Foundation Platform op de website:

www.animalfoundationplatform.nl

animal foundation platform.nl